

Rapport från en resa till Lettland med våra blivande sponsorer 18–21 september 2007

RESENÄRER:

Birgitta och Jan Stålhammar, Solveig Härdelin, Karl-Axel Norberg och Per-Olof Westergren.

Tisdag 18/9

Efter att ha lastat i många säckar, väskor och kartonger med skänkta saker i en hyrd släpvagn körde vi, dvs Jan och Birgitta, den med en lånad personbil (som vi tackar *Gunnar Larsson* för) ner till Värtahamnen för att checka in på färjan "Vana Tallinn" till Riga, med avgång kl 17.00. Som avtalat träffade vi ombord våra tre medresenärer: *Karl-Axel* och *Per-Olof*, båda representanter för Tempelherrarnas hjälpfond samt *Solveig* från "Bålgetingarna", en kvinno-grupp i Västerås. Under kvällens måltid och samtal bekantade vi oss närmare.

Onsdag 19/9

Kopa ar Mums

Direkt efter framkomsten vid 11-tiden for vi allesammans till Kopa ar Mums ungdomsboende på Biesu iela, på andra sidan floden Daugava, för att där lämna en stor del av vår hjälpsändning. Det var 8 säckar, 5 kartonger och 3 väskor: kläder till ungdomarna, pussel och spel till dagcentret samt barnkläder, husgeråd och leksaker till barnhemmet i Lauveri. Några stora pojkar som Jan och jag träffat vid tidigare besök kände igen oss och hjälpte till att lasta ur.

Det rädde en märkbar förstämning på Kopa ar Mums. I flera konstorsrum och de gemensamma utrymmena fanns porträtt av den för två veckor sedan så hastigt och oväntat avlidna Sandra Alpa. Under varje porträtt stod ett ljus. Sandra var deras föreståndare/ husmor och den person som Letthjälpen haft den mesta och längsta kontakten med på Kopa ar Mums. Hon var starkt engagerad i de utsatta ungdomarnas situation och utstrålade alltid vänlighet, omsorg och trygghet. Hennes bortgång är ett hårt slag inte bara för organisationen och för hennes familj utan också för alla de barn och ungdomar som hon ägnade så mycket tid och intresse. Och även för oss på Letthjälpen . . .

Efter att ha förevisats några rum på ungdomsboendet i bottenvåningen och dagcentret i källarplanet av socialarbetarna *Inga* och *Vineta*, körde vi tillbaka över floden.

Dianas gatubarnscenter

Efter vissa svårigheter, beroende på nya enkelriktningar, hittade vi gatan, Vilanu iela, där Diana Vasilanes gatubarnscenter numera ligger. Vi var väntade. Dianas medarbetare sedan starten, *Natalia*, hade lagat en härlig lunch åt oss på sponsrade råvaror. Centret får gratis hämta dels bröd från en bagare och dels matvaror från SAS Radisson flera gånger i veckan till barnens måltider. Tillsammans med Dianas yngre socialarbetare *Vita* blev vi åtta vid bordet.

Under lunchen passade våra medresenärer på att ställa många frågor till Diana om hennes verksamhet och hennes planer för det ännu obeboeliga huset i Kosa, 10 mil nordväst om Riga. Vid oklarheter ingrep Vita och översatte.

Medan vi samtalande dök tre flickor upp för att tillbringa eftermiddagen i centret och en stund senare ett antal pojkar också. De sysselsatte sig själva i det största rummet.

Vid halvtretiden anlände *Nils-Olof Ahlström* (kallad NOA), som är chef för ett utvecklingsföretag i Lettland, knutet till SIA, och som med sina kontakter i byggbranschen kan bistå vid en kommande renovering av Kosa-huset. Han hade med sig en kvinnlig lettisk ”byggexpert” för att granska den kalkyl som finns. NOA erbjöd sig på stående fot att fara till Kosa följande onsdag och besiktiga huset tillsammans med Diana.

Innan besöket avslutades fick Diana ta emot 7.000 kr från T.O.S.-Lett hjälpen, bl a till nya kastruller för centret och till kulturaktiviteter för barnen. Hos Diana lämnade vi bara en enda kartong från släpet, innehållande spel och leksaker, men hon kommer att få en stor hjälpsändning senare.

Tyvärr måste nu Solveig, som skulle återvända till Stockholm samma dag, redan ge sig av mot färjan i eftermiddagsrusningen. Trafiken i Riga har blivit svår eftersom alla som fått det lite bättre under senare år tycks prioritera att skaffa bil, trots att kollektivtrafiken fungerar väl.

Noa gatubarnscenter

Vi andra satte kurs mot det närbelägna Noa gatubarnscenter, som drivs med stora ekonomiska svårigheter av Zeltite, en före detta gatupolis. Hon får inga som helst kommunala bidrag eller fondmedel till driften utan enda stödet kommer från Sverige, huvudsakligen genom ett nätverk i och omkring Göteborg.

Väl framme fick vi hjälp av några pojkar på centret att lasta av de sista 2 kartongerna och 10 säckar med kläder och skor från släpet. Noa center håller till i en bedrövt nersliten lägenhet på bottenplanet i ett helt orenoverat hus på Katolu iela. Samma usla standard hade både Kopar Mums och Dianas tidigare lokaler – enda skillnaden är att Noa har större utrymmen. Ändå kommer hyran att höjas och Zeltite letar därför med ljus och lykta efter en annan billig lokal.

Zeltite har nu två unga medhjälpare på centret, Alise och Estere, som är volontärer från en frikyrka. Zeltite kan inte ge dem någon lön, de får bara lite fickpengar från sin kyrka. Därför lämnade vi 3.000 kr från T.O.S.-Lett hjälpen som ett ringa bidrag till deras lön.

Medan vi pratade med Zeltite, som kan en smula svenska, frågade volontärerna om vi ville höra lite sång. Naturligtvis ville vi det. Estere tog fram en gitarr och Alise gick och hämtade en av centrets besökande flickor. Sedan sjöng de med stor glädje och inlevelse ett par rytmiga, väldigt medryckande sånger – och den yngre, lite blyga flickan (i mitten) sjöng med. Mycket trevligt! (Det är Zeltite som står bakom sånggruppen.)

Sedan vi lämnat vårt ekipage på en bevakad parkering och checkat in på hotellet traskade vi mot gamla Riga, där numera de flesta husen har renoverats, åtminstone utvändigt. Denna gamla Hansa-stad är en pärla vad gäller arkitektur och atmosfär. Även i kvarteren närmast den äldsta stadskärnan har nästan alla byggnader renoverats. De utgör idag en oskattbar samling av bevarade jugendhus, troligen den största i Europa.

Torsdag 20/9

Kosa

Efter vissa svårigheter, beroende på den svåra morgontrafiken och några missförstånd, kunde vi börja färden mot Kosa. Diana och Natalia körde först och vi efter, utan släpvagn, på den breda asfalterade huvudvägen som går i nordostlig riktning genom Lettland. När vi efter ca sju mil vek av söderut på en mindre väg blev det värre, med många skarpa kurvor och stora gropar i grusvägen! Däremot blev det platta landskapet mer kuperat och omväxlande.

Kosa är en utspridd bondby där Dianas hus ligger högt på en kulle, alldeles intill en fjortjusande liten ortodox kyrka med lökkupol. Kyrkan håller just på att renoveras. Det stora huset, som Dianas organisation nu äger, var ursprungligen skola. Idag är byggnaden bara en stomme, av rejält timmer visserligen, men utan glasrutor i fönstren och helt obeboelig. Ändå övernattar Diana och Natalia många gånger i ett av övervåningens rum! Taket har dock lagts om med tegel för ett par år sedan. Till huset hör stora marker med skog och äng, gränsande till en sjö.

Här planerar nu Diana att låta ett antal barn och ungdomar i riskzonen få en årslång vistelse för rehabilitering. Det finns skola i närheten och goda möjligheter till sport och fritidsaktiviteter. Här ska man ibland också kunna arbeta med både barnen och deras familjer. Ett sexmånaders program finns redan utarbetat som ska ge dem motivation att förändra sin tillvaro. Efter att ha sprungit upp och ner i husets trappa, besiktigat och dokumenterat med våra digitalkameror och trampat omkring i omgivningarnas regnvåta gräs, måste vi återvända till Riga. Diana hade varnat oss för trafikköer! Men vi hann hämta upp vår släpkärra och kom ändå onödigt tidigt till färjeläget. Vi fick sitta i kön till tullen i nära två timmar innan grindarna öppnades (den tiden hade ju kunnat användas trevligare).

Under middagen ombord uttryckte Karl-Axel och Per-Olof båda sin tillfredsställelse med resan, att den för deras del varit mycket givande. Ja, det gör stor skillnad att i verkligheten få träffa personer och deras miljöer, som man bara läst om och sett på bild. Man blir engagerad!

Birgitta Stålhammar